

Rondwandeling Leiden

Auteurs: Cock Hazeu en Peter Kuiper

Stad van Oude Rijn, jonge Rembrandt en vele hofjes

Leiden is een van de fraaiste oude steden van Holland. Toch staat het van oudsher ook bekend als een arme stad. Dat komt deels door de vele studenten, met weinig inkomen, maar gelukkig merendeels wél met goede levensvooruitzichten. Het grootste deel van de wandeling gaat door delen van de oude binnenstad, o.a. langs een aantal hofjes (voor de arme mensen van vroeger) en de geboorteplek van Rembrandt (die ooit failliet ging!). Maar de wandeling begint bij het moderne Leiden, dat wordt gekenmerkt door het Leids Universitair Medisch Centrum en het aanpalende Bio Science Park met vele medische en aanverwante high tech bedrijven.

Routebeschrijving

De wandeling start aan de voorkant van station Leiden Centraal. Als je met je rug naar de ingang van het station staat, ga RA en loop langs de fietsenstalling (aan je rechterhand), langs de kiosk en steek bij de zebra de busbaan over en direct RA, tunnel onderdoor. RD langs de ingang van het Leids Universitair Medisch Centrum (aan je linkerhand). Blijf doorlopen tot aan de parkeergarage (na de luifel) en ga daar LA (trottoir parallel aan fietspad, Hippocratespad). Steeds RD, buig met fietspad (Forestuspad) mee naar links en dan naar rechts. Eerste pad LA, links van oud gebouw (Philadelphia; Phila del Art).

Na gebouw RA, je loopt nu langs het Pesthuis (aan je linkerhand) . Direct weer RA (met gebouw nu aan je rechterhand). Steek fietspad over en dan LA en direct weer RA (beide zijden water). Aan eind links aanhouden en daarna LA 'olifantenpaadje' . Fietspad en bij zebrapaden weg oversteken, RD (gebouw aan je linkerhand) . Blijf trottoir volgen tot zijweg, hier LA, Archimedesweg. Blijf hoofdweg (die naar rechts afbuigt) volgen. Weg buigt af naar rechts (hier passeer je aan je linkerhand het kantoor van het Hoogheemraadschap van Rijnland) .

Aan het eind LA en door tunnel onder de weg door. Na de tunnel RD en daarna meebuigen naar links en daarna LA, Van Ravelingenstraat (trottoir parallel aan fietspad). Bij kruising met weg RD. Na flat aan je linkerhand, neem voetpad dat parallel aan (maar op afstandje van) fietspad loopt. Aan eind (bij water) LA, slingerend pad blijven volgen, negeer afslagen, na bruggetje RA en daarna, bij tweede bruggetje RA en bij de straat weer RA (Jacob Catslaan). Steeds RD (over trottoir langs weg en plantsoen), doorgaande weg oversteken, blijf RD lopen, P.C. Hooftlaan.

Met de weg mee naar rechts, doorlopen tot het eind en dan LA, spoorwegviaduct onderdoor. Na viaduct LA, Morsweg in. Voor spoorwegovergang RA, Rijnzichtstraat (neem trottoir aan de rechterkant van de weg), brug over (Oude Rijn), aan eind LA, spoor over (neem trottoir aan de linkerkant van de Haagweg) .

Na tweede brug (en direct na het bushokje), LA door hek kleine parkje in. Pad buigt voor

het water naar rechts (dit is het Rembrandtpark). Direct na de voormalige Kweekschool voor de Scheepvaart staat het standbeeld geïnspireerd op de jonge Rembrandt van Rijn. Als je doorloopt, lees je op een gevelsteen in de nieuwe woningen dat op deze plaats het oorspronkelijke geboortehuis van Rembrandt stond. Hier RA door de steeg terug naar de weg, en bij zebra weg oversteken en RA. Negeer weg naar links, voorbij de bushalte en bij de onderdoorgang (iets wat verborgen in het midden van het gebouw) LA onder gebouw door, Boerhaavepoort. Je komt uit in een parkje (het tweede stuk van het Rembrandtpark), loop RD. Vóór het bruggetje LA en negeer eerste brug rechts. Bij tweede brug RA de brug over, RD door het poortje en de weg langs gracht volgen, bij eerste brug met poort LA, de brug over en dan RD, Doelensteeg in.

Direct na nummer 9 is het poortje naar het Eva van Hoogeveenhofje. Na bezoek Doelensteeg verder uitlopen, aan eind RA, Rapenburg. Verderop aan je rechterhand het Academiegebouw en de ingang naar de Hortus Botanicus. Direct na het Academiegebouw RA, Nonnensteeg in. Aan eind LA, 5de Binnenvestgracht. Deze uitlopen (aan eind rechts de Sterrewacht). Trapje omhoog en loop RD via hekje parkje in dat achter de huizen langs loopt (en naar links gaat).

Aan eind hekje door en RD weg oversteken (niet de brug over), Boisotkade (water aan je rechterhand). Brug over en langs water blijven lopen. Bij de kruising LA (Doezastraat). Aan de rechterkant van deze straat is tussen nrs. 14 en 16, het Samuel de Zee's hofje en aan de overkant bij nr. 25 de ingang van het Sint Jacobs- of Crayenboschhof.

Na bezoek aan de hofjes weg vervolgen. Kruising oversteken en dan bij bord Voetgangers RA het park in. In park links aanhouden en pad parallel aan gracht volgen. Aan je rechterhand het standbeeld van Pieter Adriaansz. Van Der Werf. Aan eind park verlaten en RA (Kruitschip). Blijf RD lopen, Garenmarkt. Aan eind LA, Hoefstraat.

Aan het eind van de straat RA, bij zebrapad LA oversteken en dan rechts de weg oversteken en het park in en hier het water aan je rechterhand houden. Slingerend pad blijven volgen tot fietspad (met klinkers). Hier LA, weg oversteken en de Kraaijerstraat in. Weg blijven volgen, steek doorgaande weg over (zebrapad) en blijf RD lopen. Nu eerste weg LA, Spilsteeg.

Aan eind LA en direct weer RA, aan linkerhand moderne woningen en je gaat twee poorten onderdoor, daarna bij steeg RA, Koenesteeg. Aan eind LA (Hogewoerd). Bij verkeerslichten RD. Bij gracht RA, Gangetje, en direct weer LA, Botermarkt (gracht aan je rechterhand). Voor het stadhuis (aan je linkerhand) RA de Koornbeursbrug (brug met overkapping) over en dan RD de Burgsteeg in.

Aan eind LA door de poort. Recht voor je de Burcht van Leiden. Je kunt hier met de trap naar boven en dan in de Burcht nog weer een trap op en daar rondlopen.

Terug kun je de trap weer af, maar je kunt ook het pad er omheen lopen en zo naar beneden. Terug door de poort lopen en dan LA. Bij de gracht het voetgangersbruggetje over en daarna RA langs de gracht (Oude Rijn). Steeds RD; steek doorgaande weg (Pelikaanstraat) over. Aan eind LA en direct weer RA, Havenplein en de brug over en na de brug LA, Haven en daarna Oude Herengracht.

Bij eerste brug LA, brug over en direct weer LA, Houtmarkt. Aan het eind RA, Oude Singel, steeds RD, steek doorgaande weg over en negeer afslagen naar rechts. Bij nummer 70, LA brug over en direct RA, Oude Vest. Eerste straat LA, Hazewindsteeg. RD, gaat over in Vrouwenkerksteeg.

Rechts passeer je nu de zijkant van Rijksmuseum Boerhaave. Hier RA, Lange Sint Agnietenstraat (je gaat langs de ingang van het museum). Je loopt tegen de ingang van het Sionshof aan. Na bezoek Sionshof (dus met toegang Sionshof in de rug) LA en direct weer LA, Klooster. Aan eind straat RA, Lange Lijsbethsteeg en RD en bij de gracht LA (Oude Vest; niet het bruggetje over).

Bij nummer 15 is de ingang naar het Coninckshofje -dat helaas niet toegankelijk is voor onbevoegden. Weg vervolgen. Aan eind RA, brug over (let op trottoir alleen aan de rechterkant van de brug). Na brug bij zebrapad weg oversteken en weg, Nieuwe Beestenmarkt, vervolgen richting de molen. Weg oversteken en voetpad richting water. Voor water links en langs water (aan je rechterhand) lopen. RA brug over, Stationsweg. Je loopt nu recht op het station af, het begin- en eindpunt van deze wandeling.

Praktische informatie

Begin- en eindpunt

NS-station Leiden Centraal

Parkeren

Rondom Leiden Centraal zijn er drie parkeergarages: Leiden CS, Morssingel en Lammermarkt.

Horeca

Bij het station aan de start zijn er diverse horecagelegenheden. Ook onderweg is er voldoende horeca. Na ca. 7,5 kilometer zijn er in het centrum diverse aardige terrassen aan de Oude en de Nieuwe Rijn.

Bijzonderheden

Honden mogen mee, alleen niet op het stukje tussen de Sterrewacht en de Boisotkade; maar daar kun je parallel door de straat wandelen. Ook mogen honden niet mee even op en neer de Burcht.

Achtergrondinformatie

Hoogheemraadschap Rijnland

Het Hoogheemraadschap van Rijnland is een van de eenentwintig waterschappen die Nederland telt. Hier loop je langs het hoofdkantoor (een gebouw met rode panelen en veel glas); vroeger zat dat in de binnenstad van Leiden. Rijnland heet naar de Oude Rijn; dat is de centrale afwatering die door het gebied loopt. De regio waarin Rijnland werkt, strekt zich uit van Wassenaar tot Amsterdam, en van IJmuiden tot Gouda. Dit gebied dat ruim 1.100 vierkante kilometer groot is, wordt aan de westkant begrensd door de Noordzee.

De stadsuitbreiding van 1611

Tussen 1577 en 1660 groeide Leiden van 12.000 inwoners naar 63.000. Door de geloofsvrijheid in Holland trok het vooral veel vervolgte Calvinisten (uit met name Vlaanderen en Wallonië, meestal textielwerkers) en Lutheranen uit het Duitse Rijk aan. Zo ging in 1640 in Leiden in ondertrouw Jean Haseu, 'jongman uit het land van Limburg'. Nazaten van deze Jean werden later gespeld als 'Hazeu' en verkasten mettertijd naar Delfgauw, Pijnacker en Delft....

Door die enorme bevolkingsaanwas uit het buitenland barstte Leiden uit haar middeleeuwse voegen. Daarom werd er al in 1611 tot een stadsuitbreiding besloten - eerder dan bijvoorbeeld de eerste binnenstadsuitbreiding van Amsterdam. Landmeter Jan Pieterszoon Dou kreeg de opdracht van het Leidse stadsbestuur om een plan te ontwerpen, dat moest aansluiten op de bestaande wegen en waterwegen in de stad. Die staduitbreiding van 1611 heeft geleid tot de huidige wijken Noordvest/Molenbuurt en d'Oude Morsch. Dit deel van de wandeling gaat langs die oude stadsuitbreiding.

Deze wandeling maakt deel uit van een serie van dertien wandelingen in Rijnland; flinke rondwandelingen in het Zuid-Hollandse deel van het Groene Hart. Ze zijn ontwikkeld door wandelauteurs Cock Hazeu en Peter Kuiper. De wandelingen zijn in 2020 bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig uitgebracht in de wandelgids 'Wandelen in Rijnland'. In 2019 verscheen 'Wandelen in Delfland' en in 2021 verscheen 'Wandelen in Schieland en de Krimpenerwaard'. Alle drie gidsen zijn verkrijgbaar bij de boekhandel of te bestellen via www.gegarandeerdonregelmatig.nl

 4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50